

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1968

BRNO 1970

popelovitými skvrnami a kusy mazanice. Na nich jsem šesbíral vzorky keramiky. Je v ní zastoupena terra sigilata (zlolek vejcovce); růžová, červeně lakovaná provinciální keramika; šedá, černě lakovaná, na kruhu robená, ostře profilovaná keramika provinciální provenience; černá, v ruce tvářená jemná keramika a hrubotvará keramika, zdobená hřebenováním, kolky, rytými liniemi a otisky prstů. Mezi nálezy zaujme pozornost zejména hlavička lvice či medvěda ze zoomorfní nádoby, pečlivě vymodelované z plavené hlíny. Lokalitu můžeme na základě nálezů datovat do 2. až 3. stol. n. l.

DIE SIEDLUNG DER RÖMISCHEN KAISERZEIT VON VLČNOV-DŘÍNKY

(Bez. Uherské Hradiště)

In der bekannten römerzeitlichen Siedlung fand der Verfasser bei der Feldforschung neben der üblichen Grobkeramik und Bruchstücken provincial-römischer Ware auch das Köpfchen eines Löwen oder Bärs, das von einem zoomorphen Gefäße stammte.

SÍDLIŠTNÍ OBJEKT Z LADNÉ

(okr. Břeclav)

JAROSLAV TEJRAL, AŮ ČSAV Brno

Tab. 19, 2

Na sklonku března se při průzkumu terénu, na rozhraní katastrů Břeclavě a Ladné, v trati na Kerchových, podařilo zjistit větší sídlištní objekt, narušený těžbou písku. V hlinité výplni, která byla již odebrána a přemístěna stranou, se našly zlomky tenkostěnné nádoby, z nichž bylo možno rekonstruovat černě leštěnou vázu; její tělo, zpeštěné výraznými širokými žlábký, vybíhalo v mírně odsazenou nožku, okraj, oddělený od plecí jemnou lištou, se mírně rozšiřuje. V následujících dnech bylo přikročeno k výzkumu zbývající části objektu, který, jak lze soudit z dochované části, měl přibližně obdélný půdorys. Kromě úlomků hrubších hrncovitých tvarů, někdy zdobených prstovými důlky či rytými krokvicemi, byly získány i fragmenty jemnější keramiky, mezi nimiž vynikají části nádoby, členěné plastickými žlábký a ornamentované nepravým kvadratickým barbotinem. Provinciální zboží je kromě zlomku prstencovité misky reprezentováno úlomky dvou šedočerných tenkostěnných nádob se zprohýbanými stěnami. Z chronologického hlediska je důležitý nález železné asymetrické ostruhy se záchytným háčkem, vybíhajícím z rozšířeného středu a s úzkým hrotem. Podle analogií z oblasti slezsko-polské i z jihozápadního Slovenska lze tento kus, a tím i celý objekt, klást zhruba do druhé poloviny 3. století.

EIN SIEDLUNGSOBJEKT IN LADNÁ

(Bez. Břeclav)

Im März 1968 grub man im Gemeindegrund der Gemeinde Ladná auf Flur „Na Kerchových“ ein Siedlungsobjekt aus, das neben bemerkenswerter heimischer Keramik und Bruchstücken provincialrömischer Ware auch einen asymmetrischen Eisensporn mit Seitenhaken lieferte, der den ganzen Fund in die zweite Hälfte des 3. Jhs. datiert.

NÁLEZ SÍDLIŠTNÍHO OBJEKTU Z POZDNÍ DOBY ŘÍMSKÉ V LANŽHOTĚ

(okr. Břeclav)

JAROSLAV TEJRAL, AŮ ČSAV Brno

V dubnu 1968 provedli pracovníci Archeologického ústavu ČSAV, pob. v Brně, terénní průzkum na ploše sídliště z doby římské, které se rozkládá na katastru obce Lanžhot. Naleziště leží na mír-

ném návrší jižně od státní silnice z Břeclavě do Lanžhota a již v minulých letech vydalo pozoruhodný materiál z doby římské.¹ Značná část kulturní vrstvy, která v některých místech dosahuje mocnosti až 150 cm, je již dnes odebrána postupujícím šterkovištěm, v poslední době rozšířeného při rekonstrukci vozovky státní silnice. V jižní stěně těžebního prostoru na sebe upozornil větší sídlištní objekt, jehož tmavošedá popelovitá výplň se nápadně zařezávala do hlinité vrstvy, překrývající šterkové podloží. Plošný odkryv ukázal, že jde o část obytného stavení s pecí a nepravidelně rozmístěnými křivými opěrami, které bylo zahlobeno do starší kompaktní vrstvy, datované ojedinělými nálezy střepového materiálu do doby římské. Početné keramické zlomky, které byly z výplně objektu získány, pocházejí většinou z hrubých nádob, neuměle vyhotovených ve volné ruce z netříděné hlíny. Převládají hrnce s esovitou profilací, nečleněné rozevřené mísy s mírně odsazenou nožkou, či široké mísky s kónickými stěnami. Okraje některých kusů jsou téměř vlnovitě zprohýbány prstovými vrypy. Zvláštní místo zaujímá keramika vyrobená na hrnčířském kruhu, především mísky opatřené podélnými žlábkami či žebry, které mají své přesné protějšky nejen ve Zlechově, ale také v keramickém inventáři z jiříkovických hrnčířských pecí. Nechybějí ani zlomky větších hrnců, zdobených několikanásobnou vlnicí. Provinciální keramiku zastupuje okrajový fragment mortaria s povrchem polévaným olivově zelenou glazurou.

Soubor keramického materiálu z nového sídlištního objektu v Lanžhotě působí již na první pohled pozdním dojmem a z typologického hlediska jej lze srovnat s obsahem některých nálezových celků ze Zlechova nebo z Lužic u Hodonína. Pozdní provinciální keramika, žebrované mísky jiříkovského typu i úpadkový charakter keramiky, vyrobené ve volné ruce, svědčí pro datování objektu do 4. století, spíše však k jeho sklonku nebo dokonce na počátek století následujícího. Tomuto časovému určení ostatně neodporuje ani skutečnost, že objekt byl zahloben do starší sídlištní vrstvy z doby římské.

FUND EINES SPÄTRÖMERZEITLICHEN SIEDLUNGSOBJEKT IN LANZHOT

(Bez. Břeclav)

Im April 1968 grub man in der römerzeitlichen Siedlung, die bei der Kiesgewinnung gestört worden war, ein größeres Siedlungsobjekt mit ungewöhnlich grobgeformter heimischer Keramik, Drehscheibeware und ein grün glasiertes Reibschalenfragment aus. Gegenstücke, die aus anderen römerzeitlichen Siedlungen Mährens, wie Zlechov, Lužice, Jiříkovice u. a. vorliegen, schließen die Datierung in das 4. Jh. nicht aus, vor allem kommen das Ende des genannten Jhs., vielleicht auch der Beginn des 5. Jhs. in Betracht.

SÍDLIŠTĚ U HAVŘIC (okr. Uherské Hradiště)

JIRÍ PAVELČÍK. AŮ ČSAV Brno

Tab. 21–23

Mineralog muzea JAK v Uherském Brodě Svatopluk Krauze zachránil se svým synem jižně od Havřic (u Uherského Brodu) řadu objektů, které zde byly narušeny při úpravách terénu.

V poloze „Okluček“ vyzvedli z obsahu větší jámy mladé volutové keramiky (notové značky) několik plochých seker a kopytovitých klínů. V keramickém materiálu lze rozpoznat i vliv železovského typu, zejména pásky sestavované ze svislých trojic důlků. V okolí jámy byly nalezeny i zlomky kanelované keramiky a zvoncovitých pohárů.

Na „Obalově poli“ a „Nad stavem“ došlo k narušení většího komplexu sídelních objektů. V zachráněném materiálu převládá nad prvky volutovými, horákovskými, stradonickými, slovanskými a středověkými především hmotná kultura z období římského impéria. Ta vykazuje dva časové horizonty. Prvý z nich je charakterizován zlomky terry sigilaty (vlevo hledící gladiátor, révový list atd.); tzv. terry nigry (?); šedé, profilované, na kruhu točené a černě lakované keramiky provinciální provenience; jemné, nálepem robené černé keramiky, zdobené meandry, provedenými technikou ozubeného kolečka a hrubotvarou, ve volné ruce tvářenou keramikou, zdobenou kolky, otisky prstů, rýsovanými liniemi a hřebenováním. Do jeho náplně můžeme přičíst i poškozenou hlavičku zoomorfnní nádoby a zlomky jejího těla, spolu s trojdielným hřebenem, složeným ze dvou kroužky zdobených destiček držadla, které jsou bronzovými nýty spojeny s vlastní účelovou částí, složenou

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1968

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulík, DrSc.
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Řihovský
Překlady: Helena Plátková
Na titulní obálce: Bronzový terč ze slovanského hradiska v Mikulčicích
Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné.